

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av vissa bestämmelser om beskattningsförfarande

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det till lagen om beskattningsförfarande, lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och lagen om förskottsuppbörd fogas bestämmelser som ger Skatteförvaltningen en möjlighet att delge beslut och andra handlingar på elektronisk väg, om den skattskyldige har gett samtycke till detta.

Det föreslås att det förfarande enligt lagen om beskattningsförfarande som hänför sig till anmälan om byggande ändras. En fysisk person som är byggherre ska inte längre vara skyldig att i samband med slutsynen visa byggnadstillsynsmyndigheten ett av Skatteförvaltningen utfärdat intyg över att en anmälan om byggande har gjorts. Enligt förslaget ska dessutom den bestämmelse upphävas enligt vilken byggnadstillsynsmyndigheten är skyldig att underrätta Skatteförvaltningen om inget intyg uppvisas i samband med slutsynen. Det är meningen att Skatteförvaltningen ska övervaka anmälningarna om byggande med hjälp av uppgifter från Befolkningsregistercentralen.

I den bestämmelse om offentliga inkomstbeskattningsuppgifter som ingår i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter föreslås det en teknisk precisering som innebär att nedsatt dröjsmålsränta eller återbäringsränta inte ingår i de offentliga uppgifterna om beloppen av debiterade skatter eller i de offentliga uppgifterna om de belopp som ska betalas eller betalas tillbaka vid skatteuppbörd.

De ändringar som gäller elektronisk delgivning och offentliga beskattningsuppgifter avses träda i kraft vid ingången av 2019. Den ändring som gäller anmälan om byggande avses träda i kraft den 1 november 2019.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Delgivning av beslut inom Skatteförvaltningen

Bestämmelser om delgivning av förvaltningsbeslut och andra handlingar finns i 9 och 10 kap. i förvaltningslagen (434/2003). Enligt 55 § i den lagen verkställs delgivning som vanlig eller bevislig delgivning eller, om den inte kan verkställas på nämnt sätt, såsom offentlig delgivning. I 59 § 1 mom. anges det att vanlig delgivning sker per post genom brev till mottagaren. Enligt 2 mom. anses mottagaren ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas.

Enligt 60 § i förvaltningslagen ska en delgivning verkställas per post mot mottagningsbevis, om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för sökande av ändring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från det att beslutet delgavs. Mottagningsbevis kan användas också i de fall där det av andra skäl är nödvändigt för att trygga en parts rättigheter.

I 26 c § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) föreskrivs det att beskattningsbeslut, beslut med anledning av rättelseyrkande och andra handlingar ska delges den skattskyldige. Enligt 3 mom. kan ett beslut av Skatteförvaltningen eller av skatterättsnämnden, från vars delgivning tiden för ändringsökande börjar löpa, samt andra handlingar som Skatteförvaltningen ger, delges genom vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen. En motsvarande bestämmelse finns också i 56 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016).

Andra bestämmelser om beskattningsförfarande har hänvisningar till de ovannämnda bestämmelserna, t.ex. 56 c § i lagen om överlåtelseskatt (931/1996), 27 a § i fastighetsskattelagen (654/1992), 146 a § i mervärdesskattelagen (1501/1993), 59 § i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) och 1 a § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).

För närvarande delger Skatteförvaltningen i regel beskattningsbeslut och andra handlingar per post som vanlig delgivning i enlighet med 59 i förvaltningslagen. Från och med skatteåret 2017 vanlig delgivning har tillämpats också i fråga om beslut där en kort tid på 60 dagar för sökande av ändring börjar löpa från det att beslutet delgavs.

I nuläget delger Skatteförvaltningen inte beslut eller andra handlingar på elektronisk väg. Ett undantag utgör det sammandrag enligt 15 § i lagen om skatteuppbörd (769/2016) som ska delges den skattskyldige. Sammandraget ska innehålla uppgifter om användningen av betalningar och återbärningar, obetalda skatter, betalningsuppmaningar och beslut som ska delges med stöd av lagen om skatteuppbörd.

Uppgifterna i sammandraget delges den skattskyldige genom elektroniska servicetjänster i ett allmänt datanät. Den skattskyldige anses ha fått uppgifterna den sjunde dagen efter utgången av den kalendermånad för vilken sammandraget har gjorts upp. På den skattskyldiges begäran kan uppgifterna sändas också per post.

Om en fysisk person eller ett dödsbo inte har gett sitt samtycke till elektronisk delgivning, ska sammandragsuppgifterna sändas också per post till en fysisk person eller ett dödsbo som

1) inte har förts in i arbetsgivarregistret enligt 31 § i lagen om förskottsuppbörd, och

2) inte har förts in i registret över mervärdesskattskyldiga enligt 172 § i mervärdesskattelagen eller som inte bedriver annan mervärdesskattepliktig verksamhet än skogsbruk.

Det förfarande för delgivning av sammandragsuppgifter som anges i lagen om skatteuppbörd gäller enbart sammandragsuppgifter och utgör således ett undantag från Skatteförvaltningens allmänna delgivningsförfarande.

1.2 Återbäringsrätten i offentliga inkomstbeskattningsuppgifter

I 5 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) föreskrivs det om offentliga inkomstbeskattningsuppgifter. Enligt paragrafens 1 mom. är bl.a. uppgifterna om inkomstskatten, kommunalskatten samt det sammanlagda beloppet debiterade skatter och avgifter (1 mom. 4 punkten) och om det belopp som ska betalas eller återbäras vid skatteuppbörden (1 mom. 6 punkten) offentliga. Enligt 3 mom. är av beskattningsuppgifterna för samfund och samfällda förmåner i den årligen verkställda beskattningen bl.a. uppgifterna om det sammanlagda beloppet debiterade skatter (3 mom. 2 punkten) och det belopp som ska betalas eller återbäras vid skatteuppbörden (3 mom. 4 punkten) offentliga.

I proposition RP 149/1999 rd, som gäller lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter, sägs det i detaljmotiveringen till det nuvarande 5 § 3 mom. att de beskattningsuppgifter som föreslås vara offentliga i fråga om fysiska personer på motsvarande sätt ska vara det i fråga om samfund och samfällda förmåner. Enligt motiveringen avser det sammanlagda beloppet debiterade skatter samfundsskatt inklusive kompletteringsskatt, förmögenhetsskatt och skatteförhöjning samt samfundsrenta som ska betalas. Skatternas sammanlagda belopp har emellertid minskats med samfundsrenta som betalas tillbaka. I motiveringen sägs det i fråga om det belopp som ska betalas vid skatteuppbörd att det i beloppet ingår samfundsrenta som ska betalas. I det belopp som betalas tillbaka ingår enligt motiveringen i sin tur samfundsrenta som betalas tillbaka.

Med stöd av motiveringen till den nämnda propositionen har det ansetts att beloppet av återbäringsrätten i offentliga inkomstbeskattningsuppgifter ska uppges som en del av det belopp som ska betalas tillbaka vid skatteuppbörd.

1.3 Byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta

Enligt 15 d § i lagen om beskattningsförfarande ska en fysisk person som är byggherre lämna Skatteförvaltningen för skattekontrollen behövliga uppgifter om de arbetstagare och företag som utfört byggarbetet och om de löner och annat vederlag som betalats till dessa (*anmälan om byggande*). Anmälan ska göras före den slutsyn som enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ska göras innan byggnaden tas i bruk. När Skatteförvaltningen har fått anmälan sänder den byggherren ett intyg över att skyldigheten att lämna uppgifter har fullgjorts. Intyget ska visas byggnadstillsynsmyndigheten i samband med slutsynen. Byggnadstillsynsmyndigheten kontrollerar att byggherren visar intyget från Skatteförvaltningen, men utreder inte om de uppgifter som byggherren har lämnat Skatteförvaltningen om byggarbetet är riktiga.

Om byggherren inte visar det intyg som Skatteförvaltningen har utfärdat ska byggnadstillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrätta Skatteförvaltningen. Detta görs på en pappersblankett. Att ett intyg inte har visats utgör inget hinder för att slutsynen ska kunna genomföras eller godkännas. Utifrån byggnadsinspektörernas underrättelser kan Skatteförvaltningen upptäcka vilka byggarbeten som inte har anmälts och uppmana byggherren att lämna en anmälan om byggande.

Skatteförvaltningen kan påföra byggherren en försummelseavgift om denne inte har visat byggnadstillsynsmyndigheten ett intyg från Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen kan också påföra byggnadstillsynsmyndigheten en försummelseavgift om myndigheten har försummat sin skyldighet att underrätta Skatteförvaltningen.

Det förfarande som avses ovan gäller byggarbeten som inte anknyter till en fysisk persons företagsverksamhet. En fysisk persons skyldighet att lämna uppgifter och byggnadstillsynsmyndighetens tillsynsskyldighet gäller inte byggande som inte kräver bygglov.

Det kom ca 2 200 underrättelser från byggnadstillsynsmyndigheterna om försummelse 2016.

2 Bedömning av nuläget

2.1 Delgivning av beslut inom Skatteförvaltningen

Skatteförvaltningen har för närvarande elektroniska tjänster med hjälp av vilka en skattskyldig bl.a. kan ansöka om ett nytt skattekort eller lämna in sin deklaration. I nuläget delger Skatteförvaltningen emellertid inga beslut eller andra handlingar på elektronisk väg, med undantag för sammandragsuppgifter.

Skatteförvaltningen koncentrerar de elektroniska servicetjänster som den tillhandahåller de skattskyldiga till sin egen webbtjänst (MinSkatt). I anslutning till att de elektroniska tjänsterna utvecklas har Skatteförvaltningen som ett centralt mål att kraftigt minska mängden pappershandlingar som skickas per post. År 2017 delgav Skatteförvaltningen de skattskyldiga bl.a. handlingarna nedan per post enligt följande:

- förhandsifyllda skattedeklarationer 5 349 678 st.
- beskattningsbeslut 2 663 939 st.
- fastighetsbeskattningsbeslut 2 235 234 st.

Den skattskyldige har således inte kunnat bli delgiven beslut eller andra handlingar som gäller beskattningen på elektronisk väg ens om han eller hon har velat det. Tack vare Skatteförvaltningens nya webbtjänst är det möjligt att i fortsättningen heltäckande och på ett datatekniskt tillförlitligt sätt delge de skattskyldiga beslut på elektronisk väg.

Bestämmelser om förhållandet mellan bestämmelserna om beskattningsförfarande och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) finns i 93 a § i lagen om beskattningsförfarande. Enligt den bestämmelsen tillämpas på ärenden som behandlas enligt lagen om beskattningsförfarande lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

Bestämmelser om elektronisk delgivning finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Enligt lagens 2 § tillämpas den bl.a. när delgivning av beslut i förvaltningsärenden sker på elektronisk väg, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Bestämmelser om förfarandena vid bevislig elektronisk delgivning finns i 18 §. Enligt paragrafens 1 mom. får en handling som enligt lag ska sändas med post mot mottagningsbevis eller delges bevisligen på annat sätt med partens samtycke delges också som ett elektroniskt meddelande, dock inte per telefax eller på därmed jämförbart sätt. Myndigheten ska då meddela att parten eller dennes företrädare kan hämta handlingen från en av myndigheten anvisad server, databas eller någon annan fil. Enligt 2 mom. ska parten eller dennes företrädare identifiera sig när handlingen hämtas. Vid identifieringen ska det då användas en identifieringstek-

RP 140/2018 rd

nik som är datatekniskt tillförlitlig och bevislig. Enligt 3 mom. anses en handling ha delgivits när den har hämtats från den länk som myndigheten anvisat enligt 1 mom. Om handlingen inte har hämtats inom sju dagar från myndighetens meddelande, iakttas vid delgivningen vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning.

I 19 § föreskrivs det att andra handlingar än de som avses i 18 § med samtycke av den som saken gäller får delges som ett elektroniskt meddelande. Om det emellertid krävs för att tillgodose skyddet för den personliga integriteten eller av ett särskilt behov av skydd eller säkerhet hos den som saken gäller, eller för att trygga dennes rättigheter, ska vid delgivning av handlingar iakttas vad som i 18 § eller annars föreskrivs om delgivning. En handling anses ha blivit delgiven den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Enligt förarbetena till lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (RP 17/2002 rd) kan en myndighet tillhandahålla elektroniska servicetjänster för vissa funktioner, dock med beaktande av jämlikhetsprinciperna. I motiveringen till propositionen anges det att ett delgivningsförfarande enligt lagens 18 och 19 § förutsätter ett uttryckligt samtycke, som kan vara allmänt eller ges i ett enskilt fall. Av informationssäkerhetsskäl är en förutsättning för bevislig delgivning att beslutet hämtas från en databas som förvaltas av myndigheten själv eller av ett serverföretag, så att enbart den som beslutet gäller eller dennes företrädare har rätt att hämta beslutet. I fråga om vanlig elektronisk delgivning ska myndigheten se till att delgivningssättet inte på något sätt äventyrar skyddet för den personliga integriteten eller något annat särskilt behov av skydd eller säkerhet hos den som saken gäller. När myndigheterna använder sig av ett delgivningssätt som den som saken gäller angett måste de särskilt se till att detta delgivningssätt inte leder till att material som ska hållas hemligt avslöjas eller att någon utomstående får känsliga uppgifter om den som saken gäller, en närstående till denne eller dennes verksamhet, exempelvis uppgifter om ekonomiska svårigheter eller hälsotillstånd.

Regleringen av elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet reviderades 2010 i fråga om delgivningsbestämmelserna i 18 och 19 §. I enlighet med förarbetena till lagändringarna (RP 111/2010 rd) begränsades användningsområdet för bevislig elektronisk delgivning enligt 18 § till att gälla enbart de situationer där bevislig delgivning ska användas med stöd av någon annan lag. Formuleringarna när det gäller vanlig elektronisk delgivning enligt 19 § preciserades så att de motsvarar formuleringarna i förvaltningslagen. I bestämmelsen höll man emellertid kvar kravet att ett förfarande med bevislig delgivning ska tillämpas bl.a. när data-skyddet eller informationssäkerheten kräver det.

För närvarande delger Skatteförvaltningen i regel beskattningsbeslut och andra handlingar per post som vanlig delgivning i enlighet med 59 i förvaltningslagen. Formuleringen i den gällande 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och motiveringen till bestämmelsen innebär emellertid en styrning mot att tillämpa bevislig elektronisk delgivning om skyddet för skattskyldigs personliga integritet eller handlingssekretessen kräver det. Beskattningshandlingars sekretess och skyddet för den personliga integriteten, som ligger till grund för sekretessen, leder enligt formuleringen i lagen till att bevislig elektronisk delgivning i praktiken alltså ska tillämpas i fråga om beskattningshandlingar.

Ett förfarande med elektronisk delgivning är emellertid problematiskt vid delgivning av Skatteförvaltningens beslut. Utgångspunkten för förvaltningslagen, bestämmelserna om beskattningsförfarande och bestämmelserna om elektronisk kommunikation är att beslut kan delges som vanlig delgivning. Bevislig delgivning bör tillämpas bara när det finns ett sakligt och faktiskt behov. Vid elektronisk delgivning av beskattningsbeslut förutsätter den gällande lagstiftningen emellertid bevislig delgivning. Detta avviker från nuläget, där så gott som alla beslut skickas per post som vanlig delgivning.

Om ett förfarande med bevislig elektronisk delgivning enligt 18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet börjar tillämpas inom Skatteförvaltningens delgivning av masskaraktär leder det i praktiken dessutom till att arbetsbördan ökar och de nuvarande kostnaderna stiger vid Skatteförvaltningen. I enlighet med 18 § 3 mom. borde Skatteförvaltningen utreda om den skattskyldige har hämtat handlingen genom dess servicetjänster och delge handlingen på något annat sätt om den skattskyldige inte har hämtat handlingen genom tjänsterna inom sju dagar.

Av de gällande bestämmelserna om elektronisk delgivning av beslut i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet framgår det inte tillräckligt exakt på vilket sätt och enligt vilket förfarande beskattningsbeslut ska delges elektroniskt. Med tanke på t.ex. den skattskyldiges rättsskydd måste tidpunkten för delfåendet vara entydig. Dessutom kan elektronisk delgivning enligt de gällande bestämmelserna administrativt sett bli ett onödigt tungrott förfarande eftersom beskattningsbeslut ska omfattas av ett förfarande med bevislig elektronisk delgivning enligt 18 §. Därför är det ändamålsenligt att i bestämmelserna om beskattningsförfarande föreskriva särskilt och exakt om elektronisk delgivning av Skatteförvaltningens beslut och andra handlingar. Då går det också att beakta den stora mängd beslut som ska delges, så att förfarandet inte blir onödigt tungrott administrativt sett.

2.2 Byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta

En skyldighet för byggnadstillsynsmyndigheten att underrätta Skatteförvaltningen infördes 2014, samtidigt med skyldigheten för byggherrar att lämna uppgifter. Att byggnadstillsynsmyndigheten underrättade Skatteförvaltningen i det fall att det intyg som denne hade utfärdat inte visades var då i praktiken det effektivaste sättet att övervaka och försäkra sig om att byggherren hade gjort en anmälan om byggande.

Sedan detta förfarande infördes har den information som Skatteförvaltningen får om byggarbeten förbättrats. Numera får Skatteförvaltningen en gång per dygn uppgifter från Befolkningsregistercentralen om slutförda arbeten som fordrar bygglov. Skatteförvaltningen kan jämföra uppgifterna från Befolkningsregistercentralen med de anmälningar om byggande som har gjorts till Skatteförvaltningen och identifiera de byggarbeten och byggnadsobjekt som inte har anmälts. Till följd av den förbättrade tillgången till uppgifter har underrättelserna från byggnadstillsynsmyndigheten minskat i betydelse inom övervakningen av anmälningarna.

Finlands Kommunförbund rf, enskilda kommuner och byggnadsinspektörerna har ansett att det nuvarande förfarandet är komplicerat och svårt att förstå. Det har visat sig att tillvägagångssätten för byggnadstillsynsmyndigheterna i olika kommuner i praktiken varierar stort. Avsaknaden av en möjlighet att underrätta Skatteförvaltningen på elektronisk väg har allmänt ansetts vara en faktor som gör en underrättelse långsam och besvärlig.

2.3 Återbäringsröntan i offentliga inkomstbeskattningsuppgifter

Av formuleringarna i 5 § 1 och 3 mom. i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter framgår det inte vilka poster som ingår i det belopp som enligt bestämmelsen ska betalas tillbaka vid skatteuppbörd. Med stöd av förarbetena till lagen har det emellertid ansetts att beloppet av den kalkylerade återbäringsröntan i offentliga inkomstbeskattningsuppgifter ska uppges som en del av det belopp som ska betalas tillbaka vid skatteuppbörd.

Med den kalkylerade återbäringsröntan avses det belopp av återbäringsröntan som räknas ut när beskattningsbeslutet utarbetas. Beloppet av den kalkylerade återbäringsröntan är bara en uppskattning av röntans faktiska belopp, för när beloppet av den kalkylerade återbäringsröntan räknas ut beaktas inte en eventuell användning av skatteåterbärningen till att täcka andra för-

fallna skatter. Inte heller i nuläget är beloppet av den kalkylerade återbäringsräntan nödvändigtvis det belopp som betalas till skattskyldig, för det slutliga räntebeloppet klarnar först vid tidpunkten för återbäringen. För personkundernas del har beloppet av den kalkylerade återbäringsräntan ändå ofta motsvarat den slutliga räntan.

I Skatteförvaltningens nya datasystem räknas räntorna ut i realtid. En sammanställning av uppgifter om beloppet av den kalkylerade återbäringsräntan skulle strida mot systemets principer för beräkning av räntan. En sådan sammanställning är också svår att göra.

Eftersom beloppet av den kalkylerade återbäringsräntan inte nödvändigtvis motsvarar återbäringsräntans faktiska belopp är det inte motiverat att i offentliga inkomstbeskattningsuppgifter visa den kalkylerade återbäringsräntan som en del av det belopp som ska betalas tillbaka vid skatteuppbörd.

3 Föreslagna ändringar

3.1 Elektronisk delgivning av beslut inom Skatteförvaltningen

Ett av spetsprojekten i regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering är en digitalisering av offentliga tjänster. Enligt regeringsprogrammet görs de offentliga tjänsterna genom förnyelse av verksamhetssätten användarorienterade och i första hand digitala för att det för den offentliga ekonomin nödvändiga produktivitetssprånget ska lyckas.

I denna proposition föreslås det att 26 c § i lagen om beskattningsförfarande utökas med ett nytt 4 mom. enligt vilket Skatteförvaltningen kan delge beskattningsbeslut, beslut med anledning av rättelseyrkande och andra handlingar på elektronisk väg genom Skatteförvaltningens elektroniska servicetjänster, om den skattskyldige har gett samtycke till det. Rätten till elektronisk delgivning föreslås gälla handlingar som Skatteförvaltningen kan delge som vanlig delgivning i enlighet med förvaltningslagen. En förutsättning för elektronisk delgivning ska utöver den skattskyldiges samtycke vara att den skattskyldige eller dennes befullmäktigade har meddelat Skatteförvaltningen en elektronisk adress för notifieringar i anslutning till delgivningen. En likadan bestämmelse föreslås också bli fogad som ett nytt 5 mom. till 56 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. På grund av hänvisningsbestämmelse är det möjligt att använda elektronisk delgivning av beslut och andra handlingar till beslut och andra handlingar som avses i lagen om skatt på arv och gåva, lagen om överlåtelseskatt och fastighetsskattelagen.

I 6 a § i lagen om förskottsuppbörd föreslås det dessutom en hänvisning till 26 c § i lagen om beskattningsförfarande. Det vore ändamålsenligt om Skatteförvaltningen kunde delge alla i lagen om förskottsuppbörd avsedda beslut, meddelanden, utredningar och andra handlingar på elektronisk väg på samma sätt som andra beskattningshandlingar. Beslut som gäller betalare föreslås med stöd av 1 a § i lagen om förskottsuppbörd bli delgivna i enlighet med lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. I fråga om betalningsmottagare föreslås det i 6 a § i lagen om förskottsuppbörd ett nytt 2 mom. enligt vilket beslut som meddelas med stöd av den lagen kan delges på elektronisk väg i enlighet med 26 c § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande. Paragrafens gällande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.

Den elektroniska delgivningen ska vara entydig, ovedersäglig och effektiv så att en handling delges bara en gång. Samtidigt ska delgivningen vara tillförlitlig med tanke på den skattskyldiges rättsskydd. Skyldigheterna i anslutning till skyddet för sekretessbelagda beskattningsuppgifter och dataskyddet förutsätter att beskattningsuppgifter som gäller en skattskyldig förvaras på ett säkert ställe. Med tanke på en korrekt beskattning och de skattskyldigas rättsskydd

RP 140/2018 rd

måste det säkerställas att beskattningsuppgifter och beskattningsbeslut som är tillgängliga för skattskyldig finns på bara ett ställe. Det finns ingen anledning att i onödan flytta beskattningsbeslut och andra beskattningshandlingar inom statsförvaltningens tjänster. Skyddet av uppgifterna förutsätter också att bara skattskyldig själv och eller någon som skattskyldig uttryckligen har befullmäktigat har åtkomst till beskattningshandlingarna. Det är ändamålsenligt att sekretessbelagda handlingar delges elektroniskt på ett säkert sätt så att själva beslutet eller någon annan handling bara finns i Skatteförvaltningens egen webbtjänst.

När det gäller elektronisk delgivning föreslås det att man avviker från bestämmelserna i 26 c § i lagen om beskattningsförfarande och 56 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Enligt de paragraferna ska delgivningen i först hand ske med den skattskyldiges ombud. I förfarandet med elektronisk delgivning är det viktiga den skattskyldiges eget samtycke till den elektroniska delgivningen. Det är också möjligt för den skattskyldige att ge en fullmakt för tillgången till de elektroniska tjänsterna. Både skattskyldig och dennes befullmäktigade har rätt att logga in på Skatteförvaltningens webbtjänst där de beslut och handlingar som gäller skattskyldiges beskattning finns. Det är inte tekniskt möjligt, och inte heller ändamålsenligt, att samköra fullmakter för tillgången till en elektronisk tjänst med uppgifter i Skatteförvaltningens kundregister om de skattskyldigas ombud. Den skattskyldige ska ge ett ombud en fullmakt som uttryckligen gäller tillgången till de elektroniska tjänsterna, om den skattskyldige vill att den elektroniska delgivningen sker med ombudet.

Det föreslagna förfarandet innebär att den handling som ska delges blir införd i Skatteförvaltningens elektroniska servicetjänster och att en anmälan om den sänds till den elektroniska adress som skattskyldig har uppgett. Handlingen finns tillgänglig bara i Skatteförvaltningens egen webbtjänst. Den skattskyldige kan läsa och skriva ut beslutet genom denna tjänst. Utöver skattskyldig själv är det bara de som skattskyldig har befullmäktigat att sköta ärenden för sin räkning som kommer åt att logga in på Skatteförvaltningens webbtjänst. Det betyder också att notifieringarna sänds till skattskyldig eller dennes befullmäktigade. Personerna ger sitt samtycke till att sköta sina ärenden genom de elektroniska tjänsterna och meddelar sina elektroniska kontaktuppgifter inom den stödtjänst för e-tjänster som Befolkningsregistercentralen förvaltar (Suomi.fi). I Suomi.fi kan en person också ge någon annan fullmakt att handla för sin räkning i de elektroniska servicetjänsterna. Den skattskyldige får en notifiering om en handling till den elektroniska adress som han eller hon har uppgett. Förfarandet motsvarar således det som anges i 18 § 1 och 2 mom. i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

Enligt propositionen handlingen anses ha blivit delgiven den tredje dagen från det att uppgiften om delgivningen sändes till den skattskyldige eller dennes befullmäktigade. De beslut och andra handlingar som gäller en skattskyldig finns i Skatteförvaltningens webbtjänst även om skattskyldig inte tar del av dem inom utsatt tid. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv behöver det emellertid läggas till ett sådant undantag till bestämmelserna som gäller situationer där det under denna tid har funnits ett tekniskt hinder för mottagning av uppgiften om delfäendet eller för åtkomst till Skatteförvaltningens elektroniska tjänster. Då anses handlingen ha blivit delgiven den tredje dagen från det att det tekniska hindret undanröjdes. En sådan situation kan uppkomma t.ex. om det förekommer tekniska problem i de elektroniska myndighetstjänsterna. Vid andra tekniska problem ska skattskyldig ha en möjlighet att påvisa att han eller hon av tekniska orsaker inte har kunnat få en notifiering eller logga in på Skatteförvaltningens webbtjänst. I praktiken kommer dessa situationer att vara sällsynta och förutsätta trovärdiga bevis av skattskyldig. Skattskyldig har också en av delgivningen oberoende rätt att på begäran med stöd av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och bestämmelserna om skydd för personuppgifter få handlingar och uppgifter i pappersform på det sätt skattskyldig begär.

RP 140/2018 rd

Elektronisk delgivning är tekniskt möjlig i fråga om de ärenden som omfattas av Skatteförvaltningens elektroniska servicetjänster. Det betyder att förfarandet med elektronisk delgivning införs stegvis. Den elektroniska delgivningen kunde först gälla inkomstbeskattning sam arv- och gåvobeskattning från och med den 1 januari 2019, och fastighetsbeskattning och överlåtelsebeskattning från och med den 1 januari 2020.

Det behövs ingen övergångsbestämmelse för att införa förfarandet med elektronisk delgivning eftersom det är fråga om Skatteförvaltningens rätt att sköta delgivningen på elektronisk väg. Det är meningen att den elektroniska delgivningen ska införas i den ordning som det är möjligt. Dessutom ska Skatteförvaltningen tillämpa något annat delgivnings sätt om elektronisk delgivning av någon teknisk orsak inte är möjlig. Den skattskyldige kan således inte kräva elektronisk delgivning. Enligt förslaget ska Skatteförvaltningen också alltid tillämpa traditionell delgivning på papper när en skattskyldig inte har gett samtycke till elektronisk delgivning eller inte har uppgett elektroniska kontaktuppgifter för notifieringar.

Det föreslagna förfarandet avviker i någon mån från delgivningen av sammandrag som avses i lagen om skatteuppbörd. Enligt den lagen delges uppgifterna i det sammandrag som avses i lagen på elektronisk väg, och uppgifterna anses ha blivit delgivna den sjunde dagen efter utgången av den kalendermånad för vilken sammandraget har gjorts upp. Den skattskyldige anses ha fått uppgift om ett beslut som har meddelats med stöd av lagen om skatteuppbörd den sjunde dagen efter det att beslutet fattades. Den delgivning som avses i detta förslag är avsedd att komplettera det delgivningsförfarande som avses i lagen om beskattningsförfarande och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, varvid den delgivning av sammandragssuppgifter som avses i lagen om skatteuppbörd utgör ett undantag till detta allmänna förfarande för elektronisk delgivning.

I de exceptionella fall där en handling delges bevisligen kan ett förfarande enligt 18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet tillämpas. I praktiken är bevislig delgivning sällsynt inom Skatteförvaltningen, och då tillämpas tills vidare det nuvarande förfarandet med papperspost.

Det är meningen att den föreslagna ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2019.

3.2 Ändringar i byggherrens skyldighet att göra anmälan och i byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta

I propositionen föreslås det en strykning av den bestämmelse i 15 d § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande som gäller byggherrens skyldighet att i samband med slutsynen visa byggnadstillsynsmyndigheten ett av Skatteförvaltningen utfärdat intyg över att skyldigheten att lämna uppgifter har fullgjorts. En fysisk person som är byggherre ska i fortsättningen således inte längre behöva visa byggnadstillsynsmyndigheten Skatteförvaltningens intyg över att en anmälan har gjorts om byggande som fordrar bygglov.

Dessutom föreslås det att 3 mom. upphävs. I momentet föreskrivs det om byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta Skatteförvaltningen när ett intyg inte har uppvisats.

Den föreslagna ändringen är inte avsedd att påverka byggherrens skyldighet att göra en anmälan om byggande till Skatteförvaltningen. Anmälan ska på samma sätt som för närvarande göras till Skatteförvaltningen före slutsynen. Det är meningen att Skatteförvaltningen ska övervaka anmälningarna om byggande genom att jämföra dem med uppgifterna från Befolkningsregistercentralen.

3.3 Komplettering gällande uppgifter om återbäringsränta och nedsatt dröjsmålsränta i offentliga beskattningsuppgifter

I propositionen föreslås det att 5 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter får ett nytt 5 mom. enligt vilket nedsatt dröjsmålsränta och återbäringsränta inte ingår i de belopp som avses i 1 mom. 4 och 6 punkten och 3 mom. 2 och 4 punkten. Det är fråga om en teknisk precisering. Paragrafens nuvarande 5 mom. blir 6 mom.

Det är inte motiverat att beloppet av den kalkylerade återbäringsräntan ingår i det återbäringsbelopp vid skatteuppbörden som syns i de offentliga beskattningsuppgifterna, eftersom den faktiska återbäringsräntan inte är känd när beskattningen slutförs utan klarnar först senare. Eftersom den kalkylerade återbäringsräntan inte nödvändigtvis motsvarar återbäringsräntans faktiska belopp är det inte motiverat att i offentliga beskattningsuppgifter visa den kalkylerade återbäringsräntan som en del av det belopp som ska betalas tillbaka vid skatteuppbörd. Den nedsatta dröjsmålsräntan föreslås bli avlägsnad från de offentliga beskattningsuppgifterna av symmetriskäl. Dessutom är återbäringsräntan och den nedsatta dröjsmålsräntan i regel små och har ingen väsentlig betydelse för de belopp som visas i de offentliga beskattningsuppgifterna.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

4.1.1 Elektronisk delgivning av Skatteförvaltningens beslut

Med förslaget om elektronisk delgivning eftersträvas betydande besparingar när det gäller att skriva ut handlingar som ska sändas i pappersform och förse dem med kuvert och sända dem. Här är en förutsättning att de skattskyldiga i stor omfattning börjar använda de elektroniska servicetjänsterna, vilket förutsätter information. Ändringarna medför i viss mån extra arbete inom Skatteförvaltningen 2018 och 2019. Det är emellertid meningen att delgivningsförfarandet inte längre ska vara beroende av att utomstående levererar handlingarna.

4.1.2 Ändringar i byggherrens skyldighet att göra anmälan och i byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta

De föreslagna ändringarna i 15 d § i lagen om beskattningsförfarande väntas göra Skatteförvaltningens förfaranden i anslutning till privatpersoners anmälningar om byggande enklare. Efter ändringen i byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta orsakas Skatteförvaltningen inte längre sådana kostnader för datasystem och postning som hänför sig till att intryg ska upprättas och sändas till byggherrarna. Skatteförvaltningen orsakas inte heller kostnader för datasystem eller andra kostnader i anslutning till mottagandet och behandlingen av underrättelser från byggnadstillsynsmyndigheterna.

4.1.3 Komplettering gällande uppgifter om återbäringsränta och nedsatt dröjsmålsränta i offentliga beskattningsuppgifter

Att återbäringsräntan och den nedsatta dröjsmålsräntan inte längre ska visas i offentliga beskattningsuppgifter har inga ekonomiska konsekvenser.

4.2 Konsekvenser för de skattskyldiga

4.2.1 Elektronisk delgivning av Skatteförvaltningens beslut

När den elektroniska delgivningen har införts blir det möjligt för de skattskyldiga att minska mängden handlingar som kommer per post. De får en möjlighet att ordna sin tillgång till elektroniska tjänster på det sätt de vill med hjälp av tjänster för befullmäktigande och elektroniska kontaktuppgifter. För de skattskyldigas informationssäkerhet och integritetsskydd är det av betydelse att handlingarna finns i en webbtjänst som fordrar identifiering.

Med tanke på personkunderna är det viktigt att beslut som gäller dem finns i en enda, tillförlitlig tjänst som de har tillgång till när som helst. Skatteförvaltningen bevarar också handlingarna, så att skattskyldig alltid har tillgång till dem. De skattskyldiga kan sköta sina ärenden och ordna delgivningen på det sätt de vill. Handlingarna ska vara tillgängliga bara för skattskyldig och dennes befullmäktigade, och de ska inte gå till fel adress. De skattskyldiga blir tvungna att beakta de ändrade förfarandena, vilket kan medföra extra arbete i någon mån.

Beslut kan kostnadseffektivt delges samfundskunder och deras befullmäktigade samtidigt. Ett samfund kan ge samtycke till elektroniska tjänster genom Skatteförvaltningens webbtjänst.

4.2.2 Ändringar i byggherrens skyldighet att göra anmälan och i byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta

Den ändring som innebär att Skatteförvaltningens intyg över att en anmälan har gjorts om byggande som fordrar bygglov inte längre ska visas för byggnadstillsynsmyndigheten medför en minskad administrativ börda för fysiska personer som är byggherrar.

4.2.3 Komplettering gällande uppgifter om återbäringsränta och nedsatt dröjsmålsränta i offentliga beskattningsuppgifter

Förslaget har inga konsekvenser för de skattskyldigas ställning.

4.3 Konsekvenser för andra myndigheter och för tjänster som tillhandahålls av enskilda

4.3.1 Elektronisk delgivning av Skatteförvaltningens beslut

Skatteförvaltningens kundvolym innebär att en heltäckande skötsel av skatteärenden genom elektroniska tjänster ger tjänsten Suomi.fi, som Befolkningsregistercentralen förvaltar, en avsevärd mängd användare. De skattskyldiga som använder Skatteförvaltningens elektroniska tjänster kommer högst sannolikt att börja använda också andra myndigheters elektroniska servicetjänster, vilket främjar användningen av elektroniska tjänster i samhället i stort.

Elektronisk delgivning av beskattningshandlingar leder till minskad användning av posttjänster och andra tjänster som hänför sig till papperspost. Detta påverkar i någon mån de tjänster som företagen tillhandahåller.

4.3.2 Ändringar i byggherrens skyldighet att göra anmälan och i byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta

De kommunala byggnadstillsynsmyndigheterna ska i samband med slutgranskningarna inte längre övervaka intygen över anmälningar om byggande, och vid försummelser ska de inte längre vara skyldiga att underrätta Skatteförvaltningen. Detta minskar på dessa myndigheters administrativa börda.

4.3.3 Komplettering gällande uppgifter om återbäringsränta och nedsatt dröjsmålsränta i offentliga beskattningsuppgifter

Förslaget har inga konsekvenser för andra myndigheter eller för tjänster som tillhandahålls av enskilda.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts i finansministeriet i samarbete med Skatteförvaltningen.

Om propositionen har sänt sitt utlåtande: justitieministeriet, dataombudsmannens byrå, Skatteförvaltningen, Akava rf, Finlands näringsliv rf, Centralhandelskammaren, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Fastighetsförbund rf, Finlands Egnahemsförbund rf, Företagarna i Finland rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf. Remissorganen ställde sig huvudsakligen positiva till de föreslagna ändringarna. I vissa yttranden uppmärksammades den föreslagna paragrafen om tidpunkten för den elektroniska delgivningen av beslut. Paragrafen har formulerats om utifrån remissyttrandena.

6 Närmare föreskrifter

Till följd av den ändring i fråga om elektronisk delgivning som föreslås i lagen om förskotts-
uppbörd behöver 1 § i förordningen om förskottsuppbörd (1124/1996) ändras. Skrivningen om att få ett skattekort per post behöver strykas eftersom Skatteförvaltningen i fortsättningen föreslås kunna delge skattekortet på elektronisk väg.

7 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2019.

Ändringen av 15 d § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande och upphävandet av 3 mom. i den paragrafen föreslås dock träda i kraft den 1 november 2019. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som andra uppgifter inom byggbranschen som ska lämnas Skatteförvaltningen med stöd av 15 b–15 d § börjar behandlas i Skatteförvaltningens nya datasystem.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 d § 3 mom., sådant det lyder i lag 363/2013,
ändras 15 d § 2 mom., sådant det lyder i lag 363/2013, och
fogas till 26 c §, sådan den lyder i lagarna 1067/2003, 520/2010 och 772/2016, ett nytt 4 mom. som följer:

15 § d

Skyldighet att lämna uppgifter när byggherren är en fysisk person

Byggherren ska lämna Skatteförvaltningen de uppgifter som avses i 1 mom. före den slutsyn som enligt markanvändnings- och bygglagen ska göras innan byggnaden tas i bruk.

26 c §

Delgivning

Skatteförvaltningen kan delge i 1 och 3 mom. avsedda beslut och andra handlingar genom Skatteförvaltningens elektroniska servicetjänster, om den skattskyldige har gett samtycke till det. Uppgift om delgivningen sänds till den skattskyldige eller dennes befullmäktigade på den elektroniska adress som den skattskyldige eller dennes befullmäktigade har uppgett. Handlingen anses ha blivit delgiven den tredje dagen från det att uppgiften om delgivningen sändes till den skattskyldige eller dennes befullmäktigade. Om det under denna tid har funnits ett tekniskt hinder för mottagning av uppgiften om delfäendet eller för åtkomst till Skatteförvaltningens elektroniska tjänster, anses handlingen ha blivit delgiven den tredje dagen från det att det tekniska hindret undanröjdes.

Stadganden i 26 c § 4 mom. i denna lag träder i kraft den 20 och i 15 d § 2 och 3 mom. träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 56 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 56 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) ett nytt 5 mom. som följer:

56 §

Delgivning till den skattskyldige

Skatteförvaltningen kan delge i 1 och 3 mom. avsedda beslut och andra handlingar genom Skatteförvaltningens elektroniska servicetjänster, om den skattskyldige har gett samtycke till det. Uppgift om delgivningen sänds till den skattskyldige eller dennes befullmäktigade på den elektroniska adress som den skattskyldige eller dennes befullmäktigade har uppgett. Handlingen anses ha blivit delgiven den tredje dagen från det att uppgiften om delgivningen sändes till den skattskyldige eller dennes befullmäktigade. Om det under denna tid har funnits ett tekniskt hinder för mottagning av uppgiften om delfäendet eller för åtkomst till Skatteförvaltningens elektroniska tjänster, anses handlingen ha blivit delgiven den tredje dagen från det att det tekniska hindret undanröjdes.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 6 a § i lagen om förskottsuppbörd

I enlighet riksdagens beslut
fogas till 6 a § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996), sådan paragrafen lyder i lagarna 1082/2005, 542/2016 och 53/2017, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

6 a §

Elektronisk kommunikation och signering

Med stöd av denna lag givna beslut, meddelanden och andra handlingar kan delges betalningsmottagaren på elektronisk väg i enlighet med 26 c § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

I enlighet riksdagens beslut
fogas till 5 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999), sådan paragrafen lyder i lagarna 851/2010 och 493/2012, ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 mom. blir 6 mom., som följer:

5 §

Offentliga inkomstbeskattningsuppgifter

I de belopp som avses i 1 mom. 4 och 6 punkten och 3 mom. 2 och 4 punkten ingår inte ned-
satt dröjsmålsränta eller återbäringsränta.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20 september 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 d § 3 mom., sådant det lyder i lag 363/2013,
ändras 15 d § 2 mom., sådant det lyder i lag 363/2013, och
fogas till 26 c §, sådan den lyder i lagarna 1067/2003, 520/2010 och 772/2016, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

15 § d

Skyldighet att lämna uppgifter när byggherren är en fysisk person

Byggherren ska lämna Skatteförvaltningen de uppgifter som avses i 1 mom. före den slutsyn som enligt markanvändnings- och bygglagen ska göras innan byggnaden tas i bruk. I samband med slutsynen ska byggherren visa byggnadstillsynsmyndigheten ett av Skatteförvaltningen utfärdat intyg över att skyldigheten att lämna uppgifter har fullgjorts.

Om det intyg som avses i 2 mom. inte har uppvisats i samband med den slutsyn som avses i 2 mom., ska byggnadstillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrätta Skatteförvaltningen om detta.

26 c §

Delgivning

Föreslagen lydelse

15 § d

Skyldighet att lämna uppgifter när byggherren är en fysisk person

Byggherren ska lämna Skatteförvaltningen de uppgifter som avses i 1 mom. före den slutsyn som enligt markanvändnings- och bygglagen ska göras innan byggnaden tas i bruk.

(3 mom. upphävs)

26 c §

Delgivning

Skatteförvaltningen kan delge i 1 och 3 mom. avsedda beslut och andra handlingar genom Skatteförvaltningens elektroniska servicetjänster, om den skattskyldige har gett samtycke till det. Uppgift om delgivningen

RP 140/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sänds till den skattskyldige eller dennes befullmäktigade på den elektroniska adress som den skattskyldige eller dennes befullmäktigade har uppgett. Handlingen anses ha blivit delgiven den tredje dagen från det att uppgiften om delgivningen sändes till den skattskyldige eller dennes befullmäktigade . Om det under denna tid har funnits ett tekniskt hinder för mottagning av uppgiften om delfäendet eller för åtkomst till Skatteförvaltningens elektroniska tjänster, anses handlingen ha blivit delgiven den tredje dagen från det att det tekniska hindret undanröjdes.

Stadganden i 26 c § 4 mom. i denna lag träder i kraft den 20 och i 15 d § 2 och 3 mom. träder i kraft den 20 .